

# S'ISTÀINU DIDÀTICU

## Destinatàrios:

- Iscolanos bienni scola primària

## Obietivos didàticos:

- Connòschere un'ambiente naturale: s'istàinu
- Connàschere sa fàuna de s'istàinu
- Connòschere sa flora de s'istàinu
- Osservare is carateristicas de un'animale: sa rana (aprofundimentu)

## Atividade de motivazione:

- Torrare a creare in classe s'ambiente analizadu
- Atividade: -regorta de is conchimàgios
  - -osservazione de is cambiamenti
  - -tabulazione de is datos

## *Sommàriu*

“S'istagnu”: testu e glossàriu	pag. 2
Cumprensione testu e faina de rielaborazione (es. n. 1 e 2)	pag. 3
Is animales de s'istagnu”: testu e glossàriu	pag. 4
Cumprensione de su testu (es. n. 3)	pag. 4
“Sos fundos de s'istagnu”: testu e glossàriu	pag. 5
Cumprensione de su testu (es. n. 4)	pag. 5
Fainas de aprofundimentu: “Sa rana- de girent a rana” (testu e glossàriu)	pag. 6
“Is abitudines de sa rana”	pag. 7
Verifica 1	pag. 8
Verifica 2	pag. 11

Iscolanu \_\_\_\_\_

Classe \_\_\_\_\_

Die \_\_\_\_\_

## **“S’ISTÀINU”**

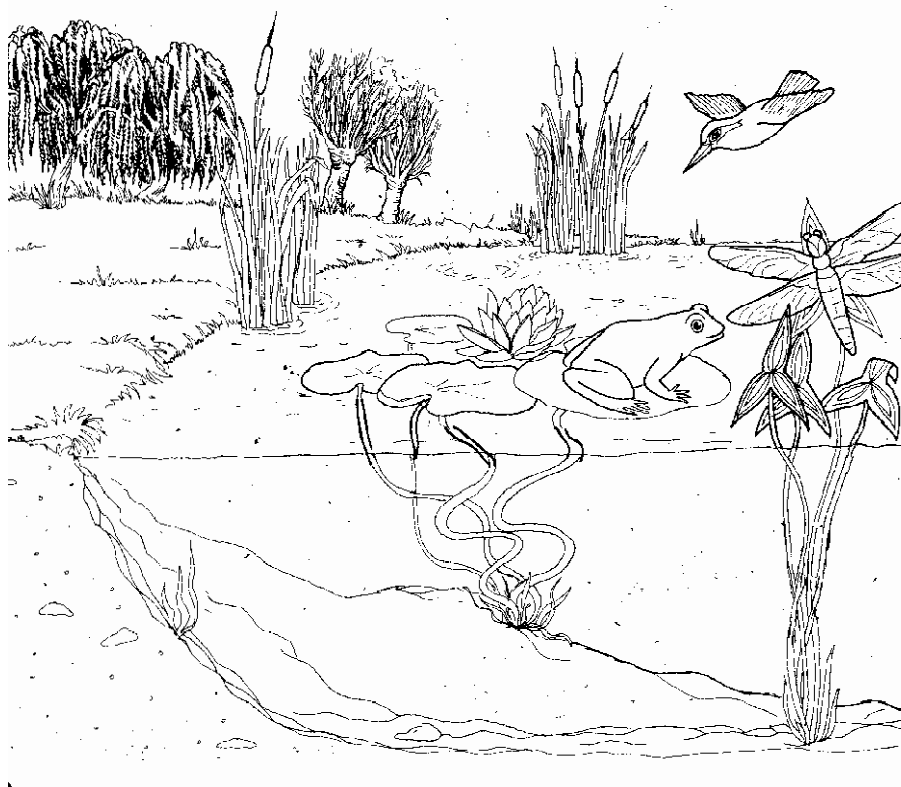
S’istagnu est una pitica zona de abba bassa e arrèsida.

S’istagnu naschet cando s’abba agatat unu terrinu chi non sartzet (impermeabile)

In custa casta de terrinu s’abba no intrat.

Fatu de s’uru de s’istagnu ddoe an medas animales.

**Traballu: pinta s’imàgine**



## **GLOSSÀRIU**

\***ARRÈSIDA**: FIRMA, CHI NON SI MOVET

\***NON SARTZET**: CHI NON LASSAT COLARE S’ABBA

\***URU**: TERRINU A INGÌRIU DE S’ISTÀINU

# 1 Comprensione de su testu

## Risponde a is preguntas:

-De cale ambiente s'allegat?

.....

-Ite est un'istàinu?

.....

-Coment'est s'abba de s'istàinu?

.....

-Cando naschet s'istàinu?

.....

# 2 Atividade de rielaboratzione

## Cumpreta su testu:

S'istagnu est una pitica zona de ..... bàscia e..... .

S'istagnu naschet cando s'abba agatat unu terrinu .....

In custu tipu de terrinu s'abba non .....

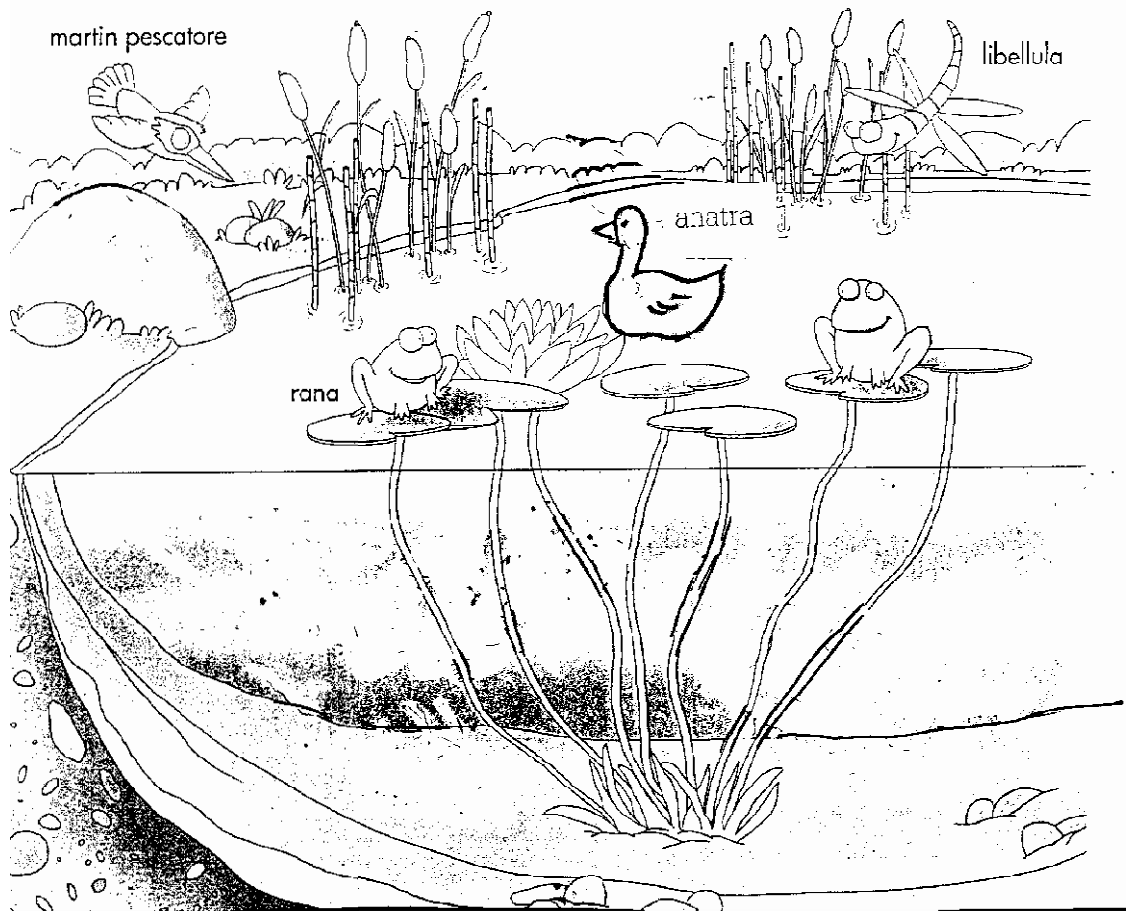
Fatu de is ..... de s'istagnu ddoe at medas ..... e medas .....

## “IS ARRESSES DE S’ISTÀINU”

Una rana brincat, unu pugione de Santu Martini bolat bàsciu a pìgiu de s’abba. In mesu a sa canna de riu bolat unu calacasu de riu cun is alas coloradas e beladas (trasparentes).

Una pìbera de abba nadat in s’abba e un’ànadi si pasat in s’uru de s’abba.

### Traballu: pinta su disinnu



### GLOSSÀRIU

\*PÌGIU:PARTE ARTA DE S’ABBA

\*BELADA:LASSAT PASSARE IS CANNADAS DE SOLE

### 3 Cumprensione de su testu

Risponde a sa pregunta:

Cales arresses istant in s’istàinu?

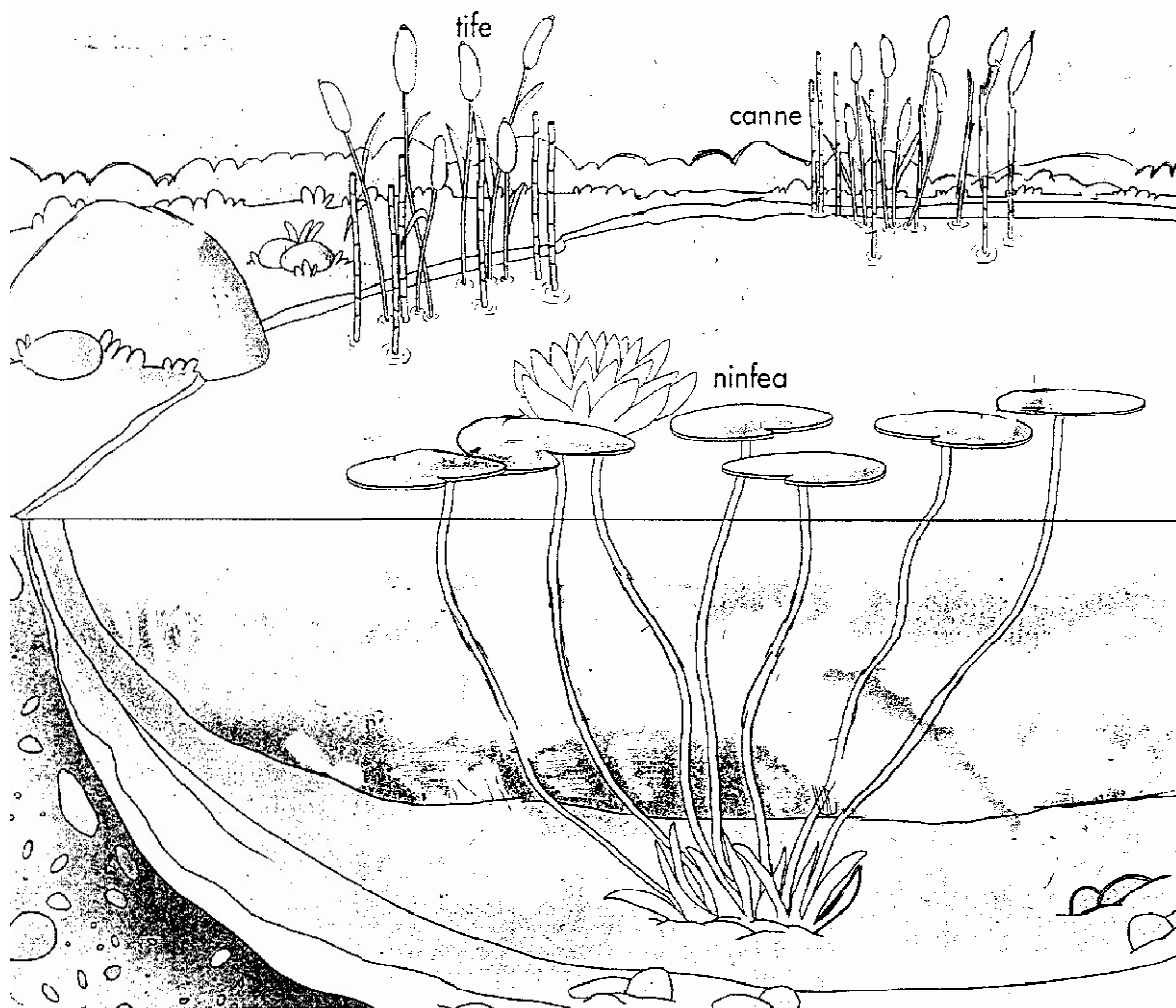
.....

## “IS MATAS CHI FAGHENT IS S’ISTÀINU”

In s’istàinu istant peri medas matas acustica. Sa buda (ispàdula) e sa canna de riu chi tenet su cambu strìgile e sa folla fine fine.

Sa crocoriga de abba est a folla lada e cun is frores a pìgiu pìgiu

Traballu: pinta su disinnu



### GLOSSÀRIU

\*ACUÀTICA: CHLISTAT IN S’ABBA:

\*ISTRÌGILE: FINE FINE

\*PÌGIU-PÌGIU: CHI ABARRAT A PÌGIU DE S’ABBA SENA AFUNDARE

### 4 COMPRESIONE DE SU TESTU

Risponde a sa pregunta:

Cales sunt is matas chi faghent in s’istàinu?

.....

## APROFUNDIMENTU:

### ❖ “SA RANA”

#### *DAE CONCHIMÀGIU A RANA: sa metamòrfosi (mudamentu)*

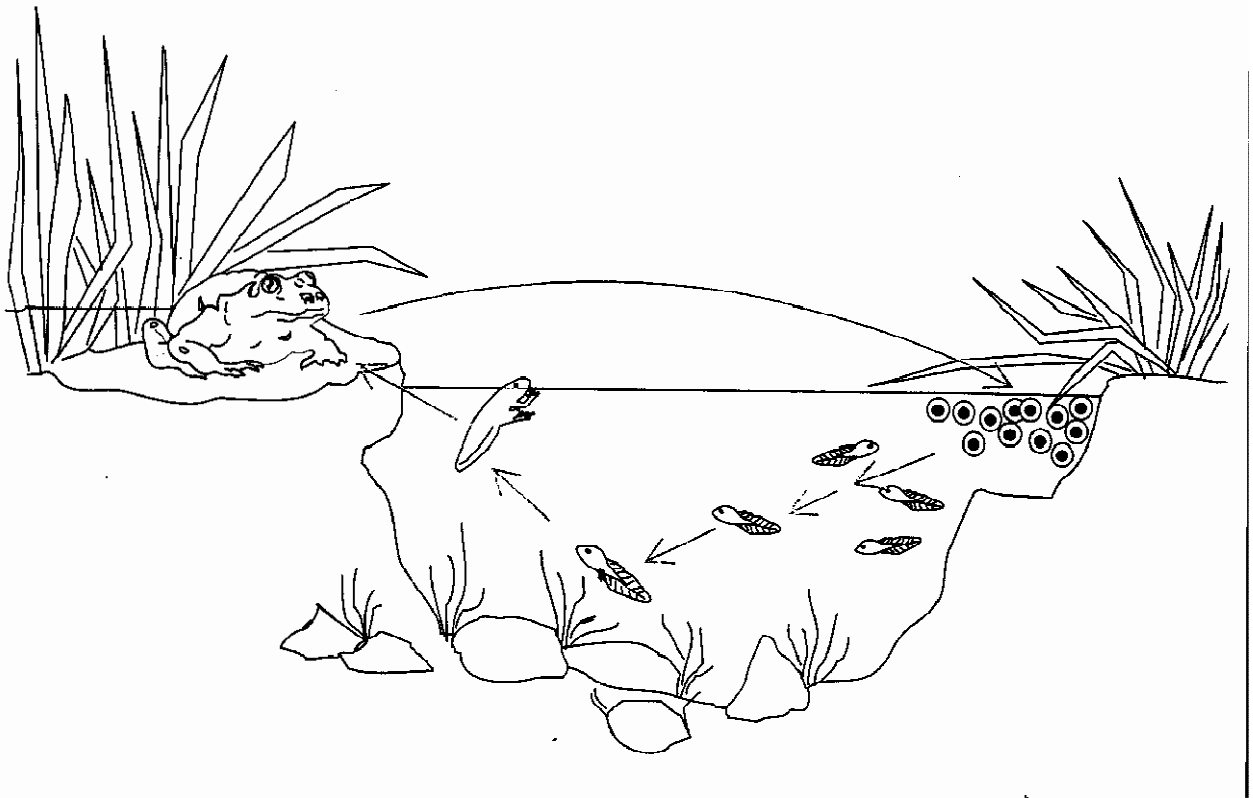
La rana criat mìgias de oos. Comente s’ou s’aberit, naschet su conchimàgiu.

Tenet duas bràncias, comente is piscis etotu, torrat sùlidu in s’abba.

Est piticu, tenet una coa longa pro si mòvere lestru cando nadat.

Su conchimàgiu, a bellu a bellu, mudat: a su postu de is branchia ddi essint is prumones.

Poi ddi essint is cambigeddas de fatu e a pustis is de nanti. Perdet sa coa e si fùrriat a rana.



## GLOSSÀRIU

\*CRIAT: FAGHET IS OOS

\*BRÀNCIAS: PARTE DE SA CARENA DE IS PISCIS PRO RESPIRARE IN S’ABBA

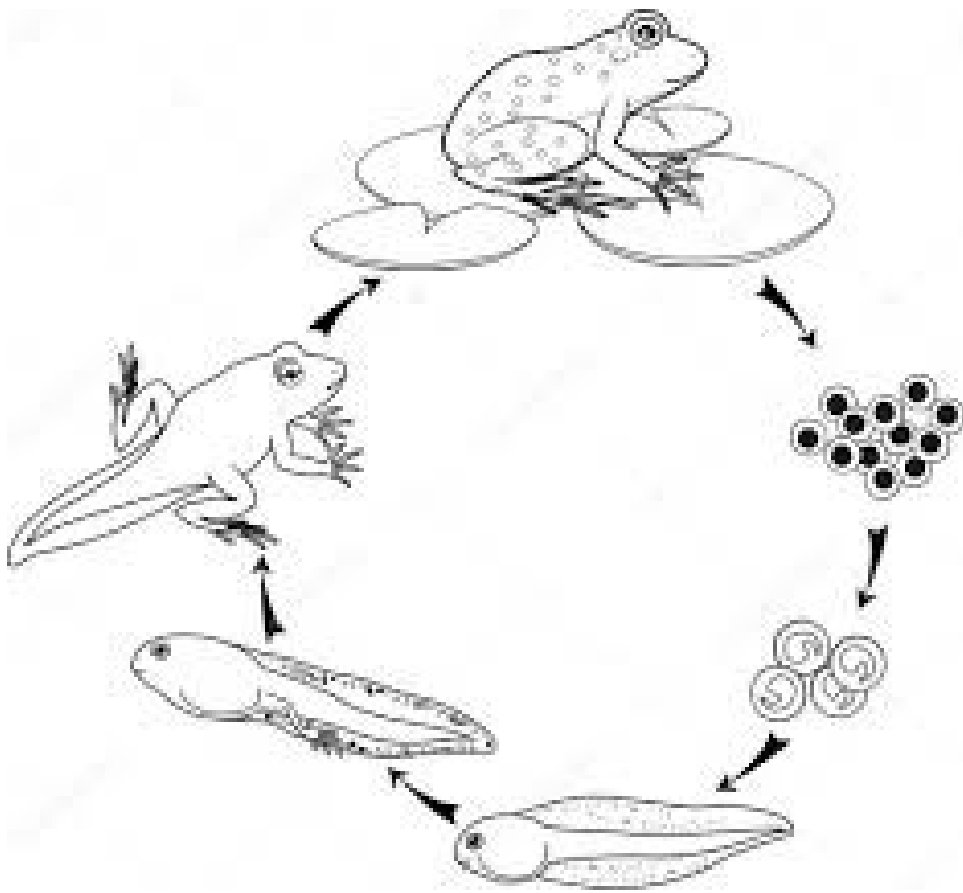
\*PRUMONES: PARTE DE SU CORPUS PRO RESPIRARE FORAS DE S’ABBA

\*DE FATU: DE PALAS

\*METAMÒRFOSI: MUDAMENTU, TRASFORMATZIONE

## *“IS ABITÙDINES DE SA RANA”*

Sa rana bivet siat in sa terra e siat in s'abba de s'istagnu.  
Intrat e essit medas bortass dae s'abba pro infùndere sa pedde nuda sua e pro nadare.  
Sa rana màndigat babbois e bernes.



# PROA 1

## 1. Pone una grugigedda in sa risposta giusta

a.S'ISTÀINU EST:

unu logu de abba arta e arrèsia

unu logu de abba bàscia e arrèsia

unu logu de abba bàscia e mòvia

unu logu de abba arta e mòvia

b.SU CONCHIMÀGIU :

tenet is prumones

istat foras de s'abba

est sentza de coa

respìrat cun is brànchias

c.SA RANA :

respìrat cun is prumones

portat is brànchias

tenet una coa longa

est semper in s'abba



## 2. BERU O FÀULA?

	<b>B</b>	<b>F</b>
a) su terrinu chi non sartzet lassat colare s'abba	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
b) Su terrinu a ingiriu de s'istàinu si narat uru	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
c) S'abba de s'istàinu est abba mòvia	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
d) Sa corcoriga de mare faghet suta s'abba	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
e) Sa rana papat erba	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
f) Sa rana papat bobbois	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
g) Sa rana criat is ous	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
h) Su conchimàgiu tenet brànchias e coa	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
i) is cambas frontales s'agatant a palas	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
j) Su conchimàgiu bivet in sa terra	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
k) Sa rana bivet in sa terra e in s'abba	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>

### **3. Marca cun una grugita is arreses de s'istàinu**

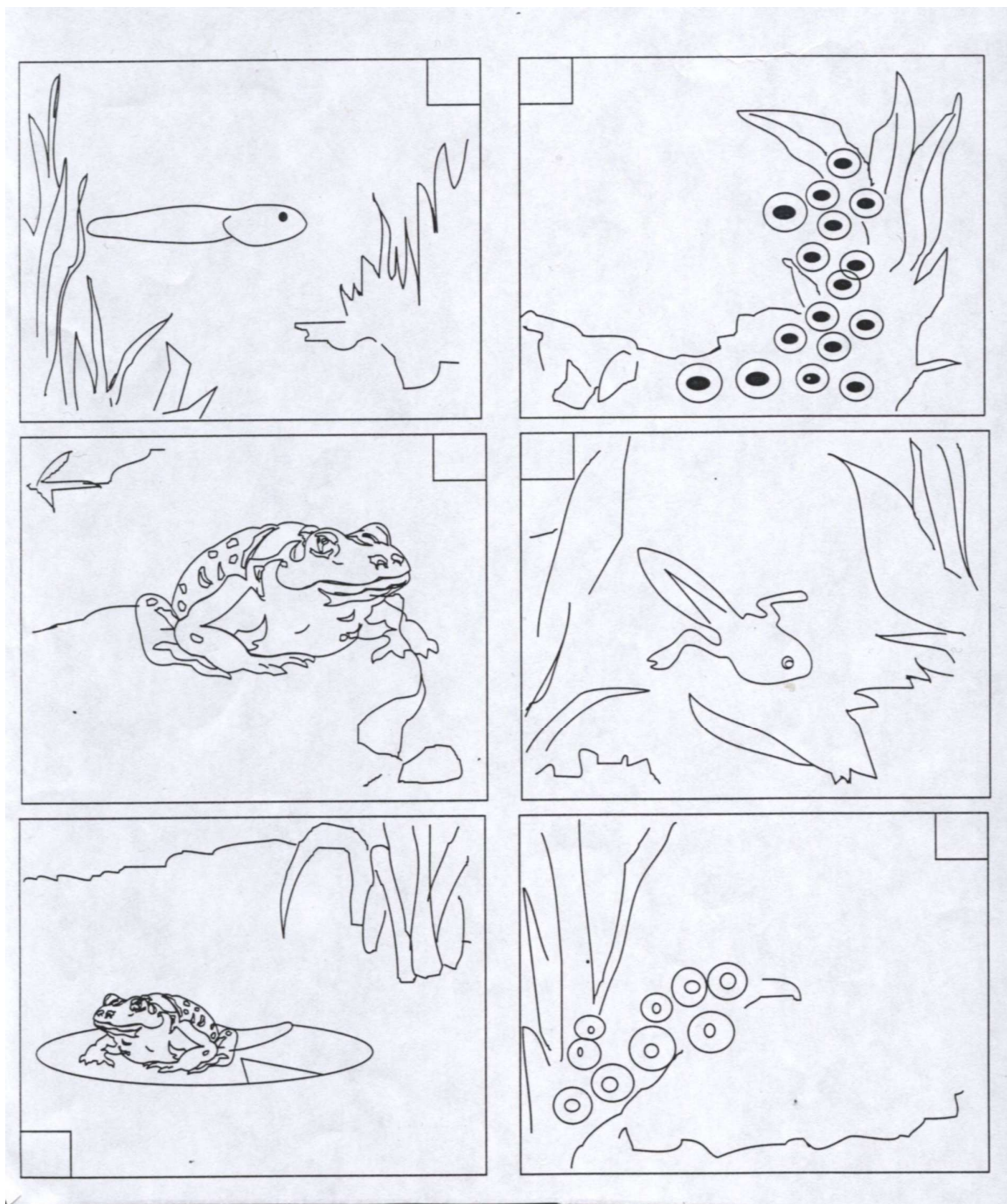
- calleddu
- rana
- pigione de santu martini
- girafa
- muscitu
- conchimàgiu de riu
- pìbera
- craba
- anade

### **1. Marca cun una grugita is matas de s'istàinu**

- buda
- gravellos
- canna de riu
- orrosaera de porcu
- prama
- crocoriga de abba

## PROVA 2

Pone in òrdine giustu sa metamorfosi de sa rana



## Comunu de Tortolì

Progetu “ Tortolì genna de s’Ogliastra” Annualidade 2023  
a intru de su progetu de tutela de is minorias linguìsticas  
(L. 482/1999, artt. 9 e 15 e LR 22/2018)  
de sa Regione Autònoma de Sardigna



**REGIONE AUTÒNOMA  
DE SARDIGNA**

**REGIONE AUTONOMA  
DELLA SARDEGNA**

“Su stàinu didàticu”  
de I. Marongiu e A. Podda



Librixeddu abrontau de Suia Srl

Bia de Roma 122, 08040, Irbono (Nu)di Marongiu Ivan e Podda  
AlessandroP.I. 0160338091408040 Ilbono (Nu), Via Roma  
122suia.snc@gmail.com - PEC [suiasnc@legalmail.it](mailto:suiasnc@legalmail.it)

